

**SƏRBƏST AUDİTORLARIN, AUDİTOR TƏŞKİLATLARININ VƏ XARİCİ AUDİTOR
TƏŞKİLATLARININ FİLİALLARININ (VƏ YA NÜMAYƏNDƏLİKLƏRİNİN)
FƏALİYYƏTİNİ ƏKS ETDİRƏN YARIMİLLİK (İLLİK) HESABAT FORMASINA VƏ ONA
ƏLAVƏYƏ DƏYİŞİKLİK EDİLMƏSİNƏ DAİR**

T Ə L İ M A T

I. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Təlimat sonuncu dəfə "Auditor xidməti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa, "Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası haqqında" Əsasnaməyə və Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası Şurasının 2015-ci il 30 sentyabr tarixli 266/3 sayılı qərarına əsasən tərtib edilmişdir.

1.2. Təlimat Azərbaycan Respublikası ərazisində fəaliyyət göstərən bütün sərbəst auditorlara, auditor təşkilatlarına, xarici auditor təşkilatlarının filiallarına (və ya nümayəndəliklərinə) şamil edilir.

1.3. Hesabatın mətni kompüterdə "EXCEL" proqramında sətirlərinin hündürlüyü 13,5 piksel və eni – A-5,43; B-29; C-10; D-10; E-10; F-10; G-10 və H-10 piksel ölçüdə olan 7 sayda sütundan istifadə etməklə cədvəl formasında tərtib olunur. Çap A4 (210 x 297 mm) formatlı ağ kağızıda aparılmalıdır.

1.4. Kompüterdə yığılan mətn Times New Roman –12 şrifti ilə çap olunur.

1.5. Hesabat sərbəst auditorun (auditor təşkilatının rəhbərinin) imzası və möhürü ilə təsdiqlənir, doldurulduğu tarix göstərilir.

1.6. Hesabat ildə iki dəfə, yarımillik və illik yekuna görə, növbəti ayın sonunadək (çap və elektron variantda) Auditorlar Palatasına təqdim edilir.

II. Hesabat formasının tərtib edilməsi qaydası

2.1. "Auditor xidməti göstərilməsi barədə müqavilə və rəylər" adlı I bölmənin:

2.1.1. "Bağlanmış müqavilə" adlı 1-ci bəndinin:

2.1.1.1. "Sayı" adlı 1.1-ci sətirinin 4-cü sütununda hesabat dövrünün əvvəlinə qədər bağlanmış, ancaq icra olunmamış müqavilənin sayı, 5-ci sütununda hesabat dövründə bağlanmış müqavilənin sayı və 6-cı sütununda bağlanmış cəmi müqavilənin sayı (sət.1.1. (süt.4+süt.5) ədədlə göstərilir;

2.1.1.2. "Məbləği" adlı 1.2-ci sətirinin 4-cü sütununda hesabat dövrünün əvvəlinə qədər bağlanmış, ancaq icra olunmamış müqavilənin məbləği, 5-ci sütununda hesabat dövründə bağlanmış müqavilənin və 6-cı sütununda cəmi bağlanmış müqavilənin məbləği (sət.1.2(süt.4+süt.5)) manatla göstərilir;

2.1.2. "Yerinə yetirilmiş müqavilə" adlı 2-ci bəndinin:

2.1.2.1. "Sayı" adlı 2.1-ci sətirinin 6-cı sütununda cəmi bağlanmış müqavilənin sayından (sət.1.1. süt.6) icra olunmuş müqavilənin sayı ədədlə göstərilir;

2.1.2.2. "Məbləği" adlı 2.2-ci sətirinin 6-cı sütununda bağlanmış müqavilənin məbləğindən (sət.1.2. süt.6) icra olunmuş müqavilənin məbləği manatla göstərilir;

2.1.2.3. "Maliyyə hesabatlarının auditi" adlı 2.3-cü sətirinin 6-cı sütununda bağlanmış müqavilənin sayından və məbləğindən (sət.1.2. süt.6) maliyyə hesabatlarının auditi üzrə icra olunmuş müqavilənin sayı ədədlə və məbləği manatla göstərilir;

2.1.2.4. "Nizamnamə kapitalının formalaşmasının auditi" adlı 2.4-cü sətirinin 6-cı sütununda bağlanmış müqavilənin sayından və məbləğindən (sət.1.2. süt.6) nizamnamə kapitalının formalaşmasının auditi üzrə icra olunmuş müqavilənin sayı ədədlə və məbləği manatla göstərilir;

2.1.2.5. "Vergi hesabatlarının auditi" adlı 2.5-ci sətirinin 6-cı sütununda bağlanmış müqavilənin sayından və məbləğindən (sət.1.2. süt.6) vergi hesabatlarının auditi üzrə icra olunmuş müqavilənin sayı ədədlə və məbləği manatla göstərilir;

2.1.2.6. "Əmlakın qiymətləndirməsinin auditi" adlı 2.6-cı sətirinin 6-cı sütununda bağlanmış müqavilənin sayından və məbləğindən (sət.1.2. süt.6) əmlakın qiymətləndirməsinin auditi üzrə icra olunmuş müqavilənin sayı ədədlə və məbləği manatla göstərilir;

2.1.2.7. "Mühasibat uçotu ilə bağlı xidmətlər" adlı 2.7-ci sətirinin 6-cı sütununda bağlanmış müqavilənin sayından və məbləğindən (sət.1.2. süt.6) mühasibat uçotu ilə bağlı xidmətlər üzrə icra olunmuş müqavilənin sayı ədədlə və məbləği manatla göstərilir;

2.1.2.8. "Məsləhət xidmətləri" adlı 2.8-ci sətirinin 6-cı sütununda bağlanmış müqavilənin sayından və məbləğindən (sət.1.2. süt.6) məsləhət xidmətləri üzrə icra olunmuş müqavilənin sayı ədədlə və məbləği manatla göstərilir;

2.1.2.9. "Səlahiyyətli dövlət orqanlarının sifarişi ilə aparılan audit" adlı 2.9-cu sətirinin 6-cı sütununda bağlanmış müqavilənin sayından və məbləğindən (sət.1.2. süt.6) səlahiyyətli dövlət orqanlarının sifarişi ilə aparılan audit üzrə icra olunmuş müqavilənin sayı ədədlə və məbləği manatla göstərilir;

2.1.2.10. "Digər xidmətlər" adlı 2.10-cu sətirinin 6-cı sütununda bağlanmış müqavilənin sayından və məbləğindən (sət.1.2. süt.6) digər xidmətlər üzrə icra olunmuş müqavilənin sayı ədədlə və məbləği manatla göstərilir;

2.1.3. "Ləğv edilmiş müqavilə*" adlı 3-cü bəndinin:

2.1.3.1. "Sayı" adlı 3.1-ci sətirinin 6-cı sütununda cəmi bağlanmış müqavilənin sayından (sət.1.1. süt.6) ləğv edilmiş müqavilənin sayı ədədlə göstərilir;

2.1.3.2. "Məbləği" adlı 3.2-ci sətirinin 6-cı sütununda cəmi bağlanmış müqavilənin məbləğindən (sət.1.2. süt.6) ləğv edilmiş müqavilənin məbləği manatla göstərilir;

2.1.4. "Yerinə yetirilməmiş müqavilə**" adlı 4-cü bəndinin:

2.1.4.1. "Sayı" adlı 4.1-ci sətirinin 4-cü sütununda hesabat dövrünün əvvəlinə bağlanmış müqavilənin sayından (sət.1.1. süt.4) hesabat dövründə qüvvədə olan, ancaq icra olunmayan müqavilənin sayı, 5-ci sütununda hesabat dövründə bağlanmış müqavilənin sayından (sət.1.1. süt.5) hesabat dövründə qüvvədə olan, ancaq icra olunmayan müqavilənin sayı və 6-cı sütununda hesabat dövründə cəmi icra olunmayan müqavilənin sayı (sət.4.1.(süt.4+süt.5)) ədədlə göstərilir;

2.1.4.2. "Məbləği" adlı 4.2-ci sətirinin 4-cü sütununda hesabat dövrünün əvvəlinə bağlanmış müqavilənin məbləğindən (sət.1.2.süt.4) hesabat dövründə qüvvədə olan müqavilənin icra olunmayan məbləği, 5-ci sütununda hesabat dövründə bağlanmış müqavilənin məbləğindən (sət.1.2.süt.5) hesabat dövründə qüvvədə olan müqavilənin icra olunmayan məbləği və 6-cı sütununda hesabat dövründə cəmi icra olunmayan müqavilənin məbləği (sət.4.2.(süt.4+süt.5)) manatla göstərilir;

2.1.5. Rəylərin sayı

2.1.5.1. "Müsbət rəy verilmiş audit obyektlərinin sayı" adlı 5.1-ci sətirinin 6-cı sütununda hesabat dövründə müsbət rəy verilmiş audit obyektinin sayı ədədlə göstərilir;

2.1.5.2. "Şərti müsbət rəy verilmiş audit obyektlərinin sayı" adlı 5.2-ci sətirinin 6-cı sütununda hesabat dövründə şərti müsbət rəy verilmiş audit obyektinin sayı ədədlə göstərilir;

2.1.5.3. "Mənfi rəy verilmiş audit obyektlərinin sayı" adlı 5.3-cü sətirinin 6-cı sütununda hesabat dövründə mənfi rəy verilmiş audit obyektinin sayı ədədlə göstərilir;

2.1.5.4. " Rəy verməkdən imtina edilmiş audit obyektlərinin sayı***" adlı 5.4-cü sətirinin 6-cı sütununda hesabat dövründə rəy verməkdən imtina edilmiş audit obyektlərinin sayı sayı ədədlə göstərilir;

2.2. "İşçilər barədə məlumat" adlı II bölmənin:

"Ümumi işçilər", o cümlədən "Auditorlar", "Assistentlər", "Mütəxəssislər" və "Digər işçilər"adlı, müvafiq olaraq, 1.1-ci, 1.2-ci, 1.3-cü və 1.4-cü sətirlərinin 3-cü sütununda hesabat dövrünün əvvəlinə olan işçilərin sayı, 4-cü və 5-cı sütunlarında, müvafiq olaraq, hesabat dövründə işə qəbul olunan və işdən azad olunan işçilərin sayı, 6-cı sütununda hesabat dövrünün sonuna olan işçilərin sayı nəfərlə göstərilir.

* Ləğv edilmiş müqavilə olduğu halda;

** Yerinə yetirilməmiş müqavilə olduğu halda;

*** Rəy verməkdən imtina edilmiş audit obyektləri olduğu halda səbəbləri hesabat formasının sonunda, imza və möhür yerindən sonra **"Səbəblər"** sətirində ayrı-ayrılıqda göstərilməlidir. Səbəblər nəzərə alınaraq sətirlər artırılı bilər.

III. Hesabat formasına 1 sayılı Əlavənin tərtib edilməsi qaydası

3.1. 1-ci sütunda auditor xidməti üçün bağlanmış müqavilələrin sıra nömrəsi göstərilir;

3.1.1. 2-ci sütunda hesabat dövrünün əvvəlinə qədər bağlanmış, ancaq icra olunmamış və hesabat dövrü ərzində bağlanmış müqavilə üzrə audit obyektinin adı göstərilir;

3.1.2. 3-cü sütunda audit obyektinin VÖEN-i göstərilir;

3.1.3. 4-cü sütunda audit obyektinin təşkilati-hüquqi forması göstərilir;

3.1.4. 5-ci sütunda aşağıdakı cədvəl 1-də göstərilən kod üzrə bağlanmış müqavilənin №-si göstərilir;

3.1.5. 6-cı sütunda bağlanmış müqavilənin tarixi (nümunə "25.07.18") göstərilir;

3.1.6. 7-ci sütunda müqavilənin ümumi məbləği ƏDV daxil (manatla) göstərilir;

3.1.7. 8-ci sütunda ümumi məbləğdə ƏDV məbləği (manatla) göstərilir;

3.1.8. 9-cu sütunda aşağıdakı cədvəl 2- də göstərilən qaydada xidmətin növü göstərilir;

3.1.9. 10-cu sütunda auditor hesabatının tarixi göstərilir;

3.1.10. 11-ci sütunda xidmət göstərmiş auditorun soyadı və adı göstərilir;

3.1.11. 12-ci sütunda müqaviləyə dəyişiklik, icrasız, ləğv olunmuş, uzunmüddətli müqavilələr barədə qeydlər və s. göstərilir.

3.2. Kompüterdə yığılan əlavənin mətni Times New Roman –10 şrifti ilə çap olunur.

Cədvəl 1

Sıra № si	Audit obyektinin təşkilati-hüquqi forması	Audit obyektinin təşkilati-hüquqi formasının hesabatda göstərilən kodu
1.	Kooperativlər	4
2.	İctimai birliklər (təşkilatlar)	5
3.	Fondlar	6
4.	İttifaqlar	7
5.	Tam ortaqlıq	11
6.	Kommandint ortaqlığı	12

7.	Məhdud məsuliyyətli cəmiyyət	21
8.	Əlavə məsuliyyətli cəmiyyət	22
9.	Açıq səhmdar cəmiyyəti	31
10.	Qapalı səhmdar cəmiyyəti	32
11.	Digər kommersiya təşkilatları	81
12.	Digər qeyri-kommersiya təşkilatı	82
13.	Dövlət idarəetmə orqanları	91
14.	Yerli özünüidarəetmə orqanları (bələdiyyələr)	92

Cədvəl 2

Sıra № si	Xidmətin məzmununun tam adı	Xidmətin məzmununun hesabatda göstərilən nümunəsi
1.	Maliyyə-təsərrüfat əməliyyatlarının qanunvericiliyə uyğunluğunun yoxlanılması məqsədilə təsərrüfat subyektlərinin maliyyə (mühasibat) hesabatlarının auditi	MHA (ili göstərməklə)
2.	Maliyyə-təsərrüfat əməliyyatlarının vergi qanunvericiliyinə uyğunluğunun yoxlanılması məqsədilə təsərrüfat subyektlərinin vergi hesabatlarının auditi	VHA (ili göstərməklə)
3.	Əmlakın qiymətləndirilməsinin düzgünlüyünün təsdiqi	ƏQA (ili göstərməklə)
4.	Qiymətli kağızların emissiyası üçün rəylərin verilməsi	QKEA (ili göstərməklə)
5.	Müəssisə və təşkilatlarda mühasibat xidmətlərinin göstərilməsi	MUX (ili göstərməklə)
6.	Mühasibat və vergi uçotu, vergi qoyma üzrə ayrı-ayrı məsələlər üçün məsləhət xidmətinin göstərilməsi	MX (ili göstərməklə)
7.	Nizamnamə kapitalının formalaşdırılmasının auditi	NKA (ili göstərməklə)
8.	Hüquqi şəxslərin yaradılması məqsədilə təsis sənədlərinin işlənilib hazırlanması	TSX (ili göstərməklə)
9.	İqtisadi əsaslandırılmaların, biznes planlarının və digər layihələrin işlənilib hazırlanması	İƏX (ili göstərməklə)
10.	Səlahiyyətli dövlət orqanlarının sifarişi ilə aparılan audit	SDOSA (ili göstərməklə)
11.	Digər auditor (əlaqəli) xidmətləri	DX (ili göstərməklə)

IV. Hesabat formasına 2 sayılı Əlavənin tərtib edilməsi qaydası

4.1. Cədvəlin 1-ci “Məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər” sətrində:

4.1.1. 1-ci sütundan 19-cu sütuna qədər maliyyə hesabatlarının auditi üzrə göstəricilər qeyd edilir.

4.1.2. 1-ci sütunda auditdən keçmiş ictimai əhəmiyyətli qurumların, 2-ci sütunda kommersiya qurumlarının, 3-cü sütunda digər qurumların sayı göstərilir.

4.1.3. 4-8-ci sütunlarda dövriyyələr üzrə MMC-lərin sayı göstərilir.

4.1.4. 9, 11-18-ci sütunlarda müvafiq olaraq MMC-lərin fəaliyyət sahəsi üzrə sayı göstərilir.

4.1.5. 20-28-ci sütunlarda MMC-lərə göstərilən əlaqəli auditor xidmətlərinin növlərinə görə sayı qeyd edilir.

4.1.6. 30-33-cü sütunlarda göstərilən auditor xidmətinə görə verilən rəylər göstərilir.

4.2. Cədvəlin 2-ci “Səhmdar cəmiyyətləri” sətrində:

4.2.1. 1-ci sütunda auditdən keçmiş ictimai əhəmiyyətli qurumların, 2-ci sütunda kommersiya qurumlarının, 3-cü sütunda digər qurumların sayı göstərilir.

4.2.2. 4-8-ci sütunlarda dövrüyyələr üzrə SC-lərin sayı göstərilir.

4.2.3. 9-18-ci sütunlarda müvafiq olaraq SC-lərin fəaliyyət sahəsi üzrə sayı göstərilir.

4.2.4. 20-28-ci sütunlarda SC-lərə göstərilən əlaqəli auditor xidmətlərinin növlərinə görə sayı qeyd edilir.

4.2.5. 30-33-cü sütunlarda göstərilən auditor xidmətinə görə verilən rəylər göstərilir.

4.3. Cədvəlin 3-cü “Siyasi partiyalar” sətrində:

4.3.1. 3-cü sütunda auditdən keçən siyasi partiyaların sayı göstərilir.

4.3.2. 4-8-ci sütunlarda dövrüyyələr üzrə siyasi partiyaların sayı göstərilir.

4.3.3. 9-19 sütunlar doldurulmur.

4.3.4. 20-28-ci sütunlarda siyasi partiyalara göstərilən əlaqəli auditor xidmətlərinin növlərinə görə sayı qeyd edilir.

4.3.5. 30-33-cü sütunlarda göstərilən auditor xidmətinə görə verilən rəylər qeyd edilir.

4.4. Cədvəlin 4-cü “Bələdiyyələr” sətrində:

4.4.1. 3-cü sütunda auditdən keçən bələdiyyələrin sayı göstərilir.

4.4.2. 4-8-ci sütunlarda dövrüyyələr üzrə bələdiyyələrin sayı göstərilir.

4.4.3. 9-19 sütunlar doldurulmur.

4.4.4. 20-28-ci sütunlarda bələdiyyələrə göstərilən əlaqəli auditor xidmətlərinin növlərinə görə sayı qeyd edilir.

4.4.5. 30-33-cü sütunlarda göstərilən auditor xidmətinə görə verilən rəylər qeyd edilir.

4.5. Cədvəlin 5-ci “Digər” sətrində:

4.5.1. 1-ci sütunda auditdən keçmiş ictimai əhəmiyyətli qurumların, 2-ci sütunda kommersiya qurumlarının, 3-cü sütunda digər qurumların sayı göstərilir.

4.5.2. 4-8-ci sütunlarda dövrüyyələr üzrə digərlərin sayı göstərilir.

4.5.3. 9-18-ci sütunlarda müvafiq olaraq digərlərin fəaliyyət sahəsi üzrə sayı göstərilir.

4.5.4. 20-28-ci sütunlarda digərlərə göstərilən əlaqəli auditor xidmətlərinin növlərinə görə sayı qeyd edilir.

4.5.5. 30-33-cü sütunlarda göstərilən auditor xidmətinə görə verilən rəylər göstərilir.

4.6. Cədvəlin 6-cı “Cəmi” sətrində bütün sütunlar üzrə cəmi saylar göstərilir.

V. Hesabat formasının tərtib edilməsi zamanı auditorun məsuliyyəti

5.1. Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları tərəfindən öz fəaliyyətlərinə dair təqdim olunan hesabatlarda kənarlaşma aşkar edildiyi halda səhvlərin aradan qaldırılması üçün xəbərdarlıq edilir. Auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar xəbərdarlıq aldığı gündən 3 iş günü ərzində çatışmamazlıqların aradan qaldırılmasını təmin etməlidir;

5.2. Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları öz fəaliyyətlərinə dair hesabatları müəyyən edilmiş müddətlərdə təqdim etmədikdə Auditorlar Palatası Şurasının 2017-ci il 30 iyun tarixli 288/4 sayılı qərarı ilə təsdiq edilmiş “Auditor xidməti sahəsində araşdırma və intizam tədbirləri sistemi”nin müvafiq bəndinə əsasən xəbərdarlıq edilir və xəbərdarlıq aldığı gündən 5 iş günü müddətində hesabat təqdim edilmədikdə auditor fəaliyyətinə verilən icazə dayandırılır;

5.3. Sərbəst auditorlar və auditor təşkilatları öz fəaliyyətlərinə dair hesabatları təqdim etmədikdə yuxarıda qeyd edilən “Auditor xidməti sahəsində araşdırma və intizam tədbirləri sistemi”nin müvafiq bəndinə əsasən xəbərdarlıq edilir və xəbərdarlıq aldığı gündən 10 iş günü müddətində hesabat təqdim edilmədikdə auditor fəaliyyətinə verilən icazə ləğv edilir;